

Onderwijs voor zieke jongeren en vrijstelling van de leerplicht

Aandacht: geen enkel van deze maatregelen kan door de school aan de leerling worden opgelegd.

1. Tijdelijk onderwijs aan huis

1.1. Omschrijving

Tijdelijk onderwijs aan huis voor jongeren die een relatief lange periode of herhaaldelijk gedurende het schooljaar op school afwezig zijn wegens ziekte, ongeval, of moederschapsverlof, wordt georganiseerd door de school waar de jongere als regelmatig leerling is ingeschreven.

Indien de leerling binnen een bepaalde afstand van de school verblijft, is deze vorm van onderwijs een leerlingenrecht; wordt desbetreffende afstand overschreden, dan beslist de school uiteindelijk zelf of tijdelijk onderwijs aan huis wordt aangeboden. Uitsluitend indien de leerling is opgenomen in een preventorium of ziekenhuis of residentiële setting waar onderwijs van type 5 wordt ingericht of in een K-dienst, die ook onderwijsbegeleiding voorziet, wordt de school "tijdelijk ontslagen van de verplichting" om onderwijs aan huis te organiseren.

1.2. Voorwaarden

Om voor tijdelijk onderwijs aan huis in aanmerking te komen, gelden volgende voorwaarden.

- De jongere is een regelmatig leerling in het secundair onderwijs. Worden uitgesloten:
 - in het voltijds secundair onderwijs: de voorbereidende leerjaren op het hoger onderwijs van de derde graad ASO en KSO, de Se-n-Se TSO en KSO en verpleegkunde HBO
 - het deeltijds beroepssecundair onderwijs
 - de alternerende beroepsopleiding in het buitengewoon secundair onderwijs.
- Indien de jongere niet-chronisch ziek is: de jongere is meer dan 21 kalenderdagen ononderbroken afwezig op school wegens ziekte, ongeval of moederschapsverlof. Als de leerling de lesbijwoning op school hervat, maar binnen een termijn van 3 maanden opnieuw afwezig is wegens ziekte of ongeval, dan geldt er geen wachttijd, maar gaat tijdelijk onderwijs aan huis onmiddellijk in. Voor het vaststellen van de 21 kalenderdagen worden vakantieperiodes meegeteld. Ook kunnen de 21 kalenderdagen geheel of gedeeltelijk in het vorig schooljaar zijn doorlopen. Voor het vaststellen van de termijn van 3 maanden bij hervat in ziekte, worden vakantieperiodes niet meegeteld.
- Indien de jongere chronisch ziek is: een ziekte waarvoor een continue of repetitieve behandeling van minstens 6 maanden noodzakelijk is. Sommige leerlingen zijn, bekeken over de loop van een schooljaar, vaak afwezig wegens chronische ziekte, zonder dat dit verlet 21 ononderbroken kalenderdagen duurt. Ook deze leerlingen kunnen op tijdelijk onderwijs aan huis beroep doen, naar rata van 4 wekelijkse uren-leraar of lessuren per opgebouwde schijf van 9 halve schooldagen afwezigheid. Deze 9 halve schooldagen afwezigheid hoeven dus niet aaneensluitend te zijn.
- De afstand tussen de school voor gewoon secundair onderwijs en de verblijfplaats van de leerling bedraagt maximaal 10 km; de afstand tussen de school voor buitengewoon secundair onderwijs en de verblijfplaats van de leerling bedraagt maximaal 20 km. In dit geval is tijdelijk onderwijs aan huis een leerlingenrecht.
- Indien de afstand groter, organiseert de school het tijdelijk onderwijs aan huis vrijwillig (mét financiering of subsidiëring door de overheid!). De school zal dan zelf een afstandsregeling treffen, d.w.z. de organisatie van tijdelijk onderwijs aan huis hetzij aan een maximale afstand koppelen, hetzij geografisch niet begrenzen. Deze regeling moet hoe dan ook een gelijke behandeling van leerlingen waarborgen.
- Bij niet-chronische ziekte moeten de ouders of de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben dan wel de meerderjarige leerling zelf een schriftelijke aanvraag indienen bij de schooldirectie. Bij die aanvraag gaat een medisch attest waaruit blijkt dat de leerling **niet of minder dan halftijds** naar de school kan gaan maar wel onderwijs mag krijgen.
- Bij chronische ziekte moeten de betrokken personen eveneens een schriftelijke aanvraag indienen bij de schooldirectie. Enkel bij de eerste aanvraag in het betrokken schooljaar moet een medisch attest worden gevoegd, uitgereikt door een geneesheer-specialist, dat het chronisch ziektebeeld bevestigt en waaruit blijkt dat de leerling onderwijs mag krijgen.

1.3. Organisatie

Organisatiemodaliteiten zijn de volgende:

- het tijdelijk onderwijs aan huis wordt zo spoedig mogelijk georganiseerd, uiterlijk vanaf de schoolweek die volgt op de week waarin de aanvraag werd ontvangen én ontvankelijk werd bevonden
- het tijdelijk onderwijs aan huis omvat 4 uren-leraar of lesuren per week; de school beslist over het tijdstip en eventuele spreiding van deze uren-leraar of lesuren
- de directeur of de klassenraad, naar keuze van het schoolbestuur, beslist na overleg met de betrokken personen welke vakken aan huis worden onderwezen
- voor elke leerling moet de school, uiterlijk op de eerste lesdag van elke periode van tijdelijk onderwijs aan huis het schoolbeheerteam hiervan schriftelijk op de hoogte. Daarnaast doet u ook een elektronische gegevenszending, het betreft geen aanvraag.
- alle bepalingen aangaande het principe van zorgvuldig bestuur blijven van toepassing bij de verstrekking van tijdelijk onderwijs aan huis. Zorgvuldig bestuur betekent ondermeer dat het onderwijs aan huis geen bijkomende kosten voor de betrokken personen mag teweegbrengen.

1.4. Opname in een ziekenhuis of preventorium of residentiële setting waaraan een ziekenhuisschool verbonden is of opname in een K-Dienst

Een jongere kan in een ziekenhuis of preventorium of residentiële setting opgenomen zijn waar ziekenhuisonderwijs wordt georganiseerd. Dit zijn de type 5-scholen. In deze gevallen wordt de thuischool "*tijdelijk ontslagen van de verplichting*" om onderwijs aan huis te organiseren.

Indien de jongere *tussen twee behandelingen of tijdens een herstelperiode na de opname* niet naar school kan, zal de thuischool *aansluitend* onderwijs aan huis organiseren, indien aan alle voorwaarden voldaan is. Dit gebeurt in overleg met de type 5-school of de K-dienst.

Om tegemoet te komen aan de problematiek van de onderwijsbegeleiding bij een korte opname in een ziekenhuis of preventorium of residentiële setting met type 5-school of in een K-dienst, wordt voor de thuischool bij de organisatie van TOAH voor de zieke leerling eenzelfde principe gehanteerd:

- Indien de leerling op weekbasis minder dan halftijds opgenomen wordt in een instelling, blijft de thuischool verplicht om TOAH in te richten. Het TOAH mag echter niet in de instelling georganiseerd worden door de thuischool.
- Indien de leerling op weekbasis halftijds of meer dan halftijds opgenomen wordt in een instelling, wordt de thuischool ontheven van de verplichting om TOAH in te richten.
 - ofwel ziet de thuischool af van de organisatie van TOAH
 - ofwel wordt het recht op TOAH verder voorzien en effectief uitgevoerd door de thuischool. De school houdt rekening met het feit dat het TOAH niet in de instelling mag doorgaan maar achteraf op de verblijfplaats van de leerling thuis (of op school buiten de reguliere lestijden) moet georganiseerd worden. Indien de thuischool verder voorziet in de organisatie van TOAH voor een chronisch zieke leerling, tellen de opnamedagen in het ziekenhuis mee voor de bepaling van het recht op het volgende blokje van 9 halve dagen.

1.5. Financiering/subsidiëring

Tijdens de duur van het tijdelijk onderwijs aan huis, worden door de overheid 4 bijkomende uren-leraar of lesuren per leerling en per week gefinancierd of gesubsidieerd. Tevens vergoedt de overheid de reiskosten van de betrokken leraars.

1.6. Personeel

Aanstelling van een personeelslid in een betrekking in uren-leraar of lesuren voor tijdelijk onderwijs aan huis

Met de uren-leraar of lesuren voor tijdelijk onderwijs aan huis richt de school waar de leerling is ingeschreven, een betrekking op in een wervingsambt van het onderwijzend personeel. In het gewoon secundair onderwijs en de opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs gaat het om het ambt van leraar, leraar niet-confessionele zedenleer of godsdienstleraar; in de overige opleidingsvormen van het buitengewoon secundair onderwijs gaat het om het ambt van leraar ASV (algemene sociale vorming), leraar ASV-LO (algemene sociale vorming - lichamelijke opvoeding), leraar ASV compensatietechniek braille, leraar BGV (beroepsgerichte vorming), godsdienstleraar of leraar niet-confessionele zedenleer.

Administratieve toestand en geldelijke toestand van het personeelslid

Het personeelslid wordt steeds als tijdelijk personeelslid aangesteld in de betrekking. Deze betrekking wordt steeds opgericht in de school waar de leerling is ingeschreven.

Als in de betrekking een tijdelijk personeelslid wordt angeworven, zal dit personeelslid worden bezoldigd volgens de geldende reglementering die van toepassing is op het ambt waarin betrokkene wordt aangesteld.

Als een vastbenoemd personeelslid via een verlof TAO in de betrekking wordt aangesteld, gelden de bezoldigingsprincipes van de reglementering betreffende het verlof TAO.

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13646#2-6>

1.7. Terugbetaling van de reiskosten

De leerkrachten die onderwijs aan huis verstrekken hebben recht op de terugbetaling van de reiskosten.

2. Permanent onderwijs aan huis

2.1. Omschrijving

Leerlingen met een handicap die aan de toelatingsvoorwaarden van het buitengewoon secundair onderwijs voldoen maar voor wie het omwille van een handicap permanent onmogelijk is secundair onderwijs te volgen op school, hebben recht op permanent onderwijs aan huis. Dit wordt georganiseerd door een school voor buitengewoon secundair onderwijs.

Het permanent onderwijs aan huis is een voorwaardelijk leerlingenrecht.

Een leerling die recht heeft op permanent onderwijs aan huis kan op een later moment toch opnieuw naar school gaan. Daarvoor moet het advies tot permanent onderwijs aan huis niet ingetrokken worden. Uiteraard moet de jongere dan wel als een reguliere leerling in een school ingeschreven worden. Indien hij aan de toelatingsvoorwaarden voldoet en een regelmatige leerling is, dan is hij zelfs financier- of subsidieerbaar.

2.2. Voorwaarden

Om voor permanent onderwijs aan huis in aanmerking te komen, gelden volgende voorwaarden:

- de jongere voldoet aan de toelatingsvoorwaarden tot het buitengewoon secundair onderwijs
- de onderwijsinspectie brengt een gunstig advies uit, na schriftelijke aanvraag van de betrokken personen. Dit advies kan op één of op meer schooljaren slaan (in het laatste geval moet de aanvraag dus niet jaarlijks worden hernieuwd).

2.3. Organisatie

De aanvraag voor permanent onderwijs aan huis wordt schriftelijk ingediend bij de onderwijsinspectie door de ouders of de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben dan wel de meerderjarige leerling zelf. Een aanvraag voor permanent onderwijs aan huis bevat een gemotiveerd schrijven van de ouders en een medisch verslag.

Rekening houdend met de vrije keuze tussen het officieel onderwijs en het vrij onderwijs van de ouders duidt de onderwijsinspectie, na het schriftelijk verzoek van de ouders, de - ten opzichte van de verblijfplaats van de leerling - dichtstbijzijnde school voor buitengewoon secundair onderwijs aan om permanent onderwijs aan huis te organiseren. Van dit principe kan worden afgeweken omwille van omstandigheden eigen aan de leerling en mits omstandige motivering.

De organisatiemodaliteiten:

- het permanent onderwijs aan huis wordt georganiseerd door de school voor buitengewoon secundair onderwijs die door de onderwijsinspectie wordt aangeduid
- het permanent onderwijs aan huis wordt zo spoedig mogelijk georganiseerd, uiterlijk vanaf de schoolweek die volgt op de week waarin de inschrijving werd ontvangen én ontvankelijk werd bevonden
- het permanent onderwijs aan huis omvat 4 lessen per week; de school beslist over het tijdstip en eventuele spreiding van deze lessen
- de klassenraad beslist, na overleg met de betrokken personen, welke vakken aan huis worden onderwezen
- alle bepalingen aangaande het principe van zorgvuldig bestuur blijven onverminderd van toepassing bij de verstrekking van permanent onderwijs aan huis

2.4. Financiering/subsidiëring

Tijdens de duur van het permanent onderwijs aan huis, worden door de overheid 4 bijkomende lessen per leerling en per week gefinancierd of gesubsidieerd. Tevens vergoedt de overheid de reiskosten van de betrokken leraars.

Een leerling die permanent onderwijs aan huis geniet, komt ook in aanmerking voor de gewone financiering of subsidiëring. Deze leerling wordt eveneens opgenomen in de gegevensuitwisseling via DISCIMUS.

2.5. Personeel

Aanstelling van een personeelslid in een betrekking in lesuren voor permanent onderwijs aan huis

Met de lesuren voor permanent onderwijs aan huis richt de organiserende school een betrekking op in een wervingsambt van het onderwijzend personeel. In de opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs gaat het om het ambt van leraar, leraar niet-confessionele zedenleer of godsdienstleraar; in de overige opleidingsvormen van het buitengewoon secundair onderwijs gaat het om het ambt van leraar ASV, leraar ASV-LO, leraar ASV compensatietechniek braille, leraar BGV, godsdienstleraar of leraar NC Zedenleer.

Administratieve en geldelijke toestand van het personeelslid

Het personeelslid dat wordt aangesteld in een betrekking ingericht met de lesuren voor permanent onderwijs aan huis, wordt steeds als tijdelijk personeelslid aangesteld in de betrekking. Deze betrekking wordt steeds opgericht in de organiserende school.

Als in de betrekking een tijdelijk personeelslid wordt aangeworven, zal dit personeelslid worden bezoldigd volgens de geldende reglementering die van toepassing is op het ambt waarin betrokkene wordt aangesteld.

Als een vastbenoemd personeelslid via een verlof TAO in de betrekking wordt aangesteld, gelden de bezoldigingsprincipes van de reglementering betreffende het verlof TAO.

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13646#3-5>

2.6. Terugbetaling van de reiskosten

De leerkrachten die onderwijs aan huis verstrekken hebben recht op de terugbetaling van de reiskosten.

3. Sancties

Het miskennen van het recht op onderwijs aan huis wanneer aan de hiervoor beschreven voorwaarden is voldaan, kan, na klacht van de betrokken personen, aanleiding geven tot een sanctie.

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13646#4>

4. Spreiding lesprogramma

In alle vormen van secundair onderwijs kan voor een leerling die wegens ziekte, ongeval of specifieke onderwijsbehoeften het geheel van de vorming van een bepaald leerjaar niet binnen één schooljaar kan volgen, de klassenraad een spreiding van het lesprogramma hetzij van een leerjaar over twee schooljaren toestaan, hetzij van een graad over drie schooljaren toestaan. Elke regelmatige leerling moet omwille van de financiering aan een bepaald structuuronderdeel gekoppeld worden. Daarom wordt, bij spreiding van het programma over drie schooljaren, de leerling gedurende de eerste twee schooljaren ingeschreven in het eerste leerjaar van de betrokken graad. In het derde schooljaar wordt de leerling ingeschreven in het tweede leerjaar van de betrokken graad.

Voor elke volledige halve lesdag afwezigheid, wordt in het aanwezigheidsregister de code "G" gebruikt. Alle documenten die betrekking hebben op de spreiding van het lesprogramma worden per leerling ter beschikking gehouden van de verificatie- en inspectiediensten.

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13646#5>

5. Aanpassing van het lesprogramma in geval van ziekte of ongeval

In alle vormen van secundair onderwijs kan voor een leerling die wegens ziekte of ongeval bepaalde vakken niet kan volgen, de klassenraad bepaalde doelen van het curriculum vrijstellen en, waar mogelijk, vervangen door gelijkwaardige doelen. De beslissingsbevoegdheid ligt volledig bij de klassenraad, zodat verificatie- en inspectiediensten geen individueel appreciatierecht zullen kunnen uitoefenen.

Het lesprogramma wordt, in uren uitgedrukt, evenwel niet verminderd maar wel aangepast in functie van de haalbaarheid van de leerling. Alle vakken, ook die van de basisvorming, komen voor vrijstelling in aanmerking.

6. Aanpassing van het lesprogramma in geval van specifieke onderwijsbehoeften

Het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap wordt als een vorm van discriminatie beschouwd.

Naast onder andere remediëren, differentiëren en compenseren is dispensereren ook een maatregel die nodig kan zijn om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te blijven meenemen in een gemeenschappelijk curriculum.

Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die een gemeenschappelijk curriculum volgen, kan de klassenraad bepaalde doelen van het curriculum vrijstellen en, waar mogelijk, vervangen door gelijkwaardige doelen.

7. Tijdelijke of permanente vrijstelling van leerplicht

Voor jongeren die in gevolge hun handicap niet in staat zijn om onderwijs te volgen, ook niet onder de vorm van permanent onderwijs aan huis, kan de inspectie beslissen om een leerling tijdelijk of permanent vrij te stellen van de leerplicht. Vrijstelling van leerplicht kan enkel aangevraagd worden door de betrokken personen bij de onderwijsinspectie.

Een aanvraag voor vrijstelling van leerplicht bevat een gemotiveerd schrijven van de ouders en een dossier dat minimaal de volgende elementen moet bevatten: een verslag met daarin informatie over de cognitieve mogelijkheden, de mogelijkheden van sociaal aanpassingsgedrag en de mogelijkheden op vlak van sensomotorisch functioneren van het kind.

De onderwijsinspectie meldt haar beslissing aan de ouders en aan de school en stelt het Agentschap voor Onderwijsdiensten in kennis van de beslissing. Tegen de beslissing is binnen de onderwijsinspectie geen beroepsprocedure voorzien.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13646>